

10. Give definition of Archives. What is its role in historical study and research?
महाफेजखाना'र संख्या लेखो। ऐतिहासिक अध्ययन ओ गवेषणाय एर भूमिका कि ?
अभिलेखागारको परिभाषा लेख्नुहोस्। ऐतिहासिक अध्ययन र शोधकार्यमा अभिलेखागारको महत्त्व लेख्नुहोस्।
11. What are the categories that Museums are divided into?
संग्रहशाला'र विभागगुलि सम्पर्के लेखो।
संग्रहालयलाई कति प्रकारको श्रेणीमा विभाजन गरिएका छन् ?
12. How are the documents preserved in the National Archives of India?
भारतेर जातीय महाफेजखानाय नथिपत्र कीभावे संरक्षण करा हय ?
भारतीय राष्ट्रीय अभिलेखागारमा कुन प्रकारको दस्तावेजहरूका संरक्षण गरिन्छा ?
13. How are the objects of a Museum collected?
संग्रहशाला'र द्रष्टव्य वस्तुसमूह कीभावे संग्रह करा हय ?
संग्रहालयको वस्तुलाई कुन तरिकाले प्राप्त गर्न सकिन्छा ?

CATEGORY-III

विभाग-ग

खण्ड-ग

Answer any two questions from the following

10×2 = 20

निम्नलिखित ये-कौनो दूटि प्रश्नेर उत्तर दाओ

कुनै दुईवटा प्रश्नका उत्तर दिनुहोस्

14. Discuss the origin and development of Museum in India.
भारतवर्षेर संग्रहशाला'र उत्पत्ति ओ विकास सम्पर्के लेखो।
भारतमा संग्रहालयको उत्थान र विकासको प्रक्रियाबारे वर्णन गर्नुहोस्।
15. Write the history of National Archives of India.
भारतेर जातीय महाफेजखाना'र इतिहास लेखो।
भारतीय राष्ट्रीय अभिलेखागारको इतिहासको वर्णन गर्नुहोस्।